

Patientinformation galloperation

Till dig som skall opereras för gallstenar

Bakgrund

Gallan är en del av matspjälkningssystemet och hjälper till att bryta ned fett i födan. Gallan bildas i levern och samlas upp i gallblåsan. I samband med måltid drar gallblåsan ihop sig och tömmer ut gallan till tolvfingertarmen där den blandas med tarminnehållet.

Koncentrerad gallan inuti gallblåsan har en tendens att kristalliseras, vilket leder till gallstenar. Detta är vanligt förekommande, särskilt i Västvärlden och förekommer hos upp till 15% av människor. Oftast finns ingen känd orsak till varför gallstenar bildas. Risken blir högre med ökad ålder, hos kvinnor och vid övervikt. Det finns tendens till ärftlighet.

Cirka 80% av alla som har gallstenar har inga symptom. Vanligaste symptomet är smärtor, dvs gallstensanfall. Gallblåsan kan också bli inflammerad, vilket orsakar smärtor, ömhet och feber som kan vara i flera dagar. Det kan också hända att stenar åker ut från gallblåsan och fastnar i de djupa gallvägarna och leda till gulsot eller bukspottkörtelinflammation. Risken för ovannämnda komplikationer är relativt låg och man behöver inte opereras i förebyggande syfte, endast om stenarna orsakar täta gallstensanfall.

Eftersom gallstenar nästan aldrig bildas utanför gallblåsan kan tillståndet nästan alltid botas genom att ta bort gallblåsan. Det är inte lönt att enbart ta bort stenarna (som man gör vid njurstenar) eftersom det förr eller senare bildas nya gallstenar.

Alla operationer innebär en viss risk för komplikationer, t.ex. blödning, infektion eller skador på gallvägar. Det finns risk för att gallblåsan är kraftigt inflammerad eller att anatomin är avvikande och då kan det bli nödvändigt att ändra till en öppen operation.

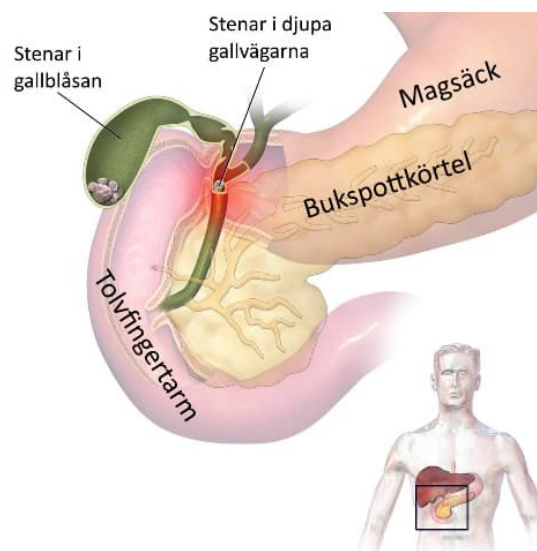
Innan operationen

Operationstid

Vanligtvis bokas ett operationsdatum i samband med ditt mottagningsbesök. Tiden som står i bokningsbekräftelsen är tiden då du behöver vara på plats på avdelningen.

Patientavgift

Patientavgiften är 200 kr för mottagningsbesöket och 200 kr för operationen.



Rökstopp

Rökning ökar kraftigt riskerna för komplikationer, så som sårinfektion, blodproppar och lunginflammation. Genom att sluta röka 6-8 veckor före operationen och fram tills 6-8 veckor efteråt minimeras risken. Bäst är om du slutar helt.

Bantningskur

Om du är överviktig med BMI > 30 måste du genomgå en två veckors bantningskur precis innan operationen. Detta beror på trånga förhållanden runt gallblåsan under levern. Byt ut alla måltider mot pulverdiet (till exempel Nutrilett eller Modifast), vilket innehåller 800 kalorier om dagen tillsammans med nödvändiga näringsämnen.

- Du skall genomföra 2 veckors pulverdiet. Målvikt: _____ kg

Fasta från midnatt

För att minska riskerna vid sövning behöver du vara fastande från midnatt kvällen före operationen. Det är inte tillåtet att röka, snusa eller tugga tuggummi eftersom detta ökar produktion av slem och magsaft samt fördröjer magtömningen. Du får dricka klara vätskor (t.ex. vatten, saft, te eller kaffe utan mjölk) fram tills två timmar innan.

Dusch inför operationen

För att minska risken för sårinfektion behöver du duscha fyra gånger vid två tillfällen med bakteriedödande tvål. Tvålen köpes receptfritt på apotek (Descutan/Hibiscrub).

Procedur för dubbeldusch på kvällen och på morgonen innan operationen:

- Ta bort alla smycken. Blöta ned hela kroppen och håret. Stäng av duschen.
- Tvåla in och tvätta hela kroppen noggrant, även håret. Var särskilt noggrann med armhålor, ljumskar och genitalier. Glöm inte tvätta inuti naveln!
- Skölj av kroppen och håret.
- Upprepa proceduren.
- Ta på dig rena kläder och bädda rent sängen. Använd ingen hudkräm, makeup eller liknande efter duschen.
- Om du har långt hår räcker att du tvättar håret på morgonen och flätar efteråt.

Håravkortning

Om du är hårig i operationsområdet kommer huden att raka precis inför operationen. För att undvika småsår som ökar risk för infektion skall du inte raka området under de sista två veckorna.

Mediciner

Trots att du är fastande inför operationen så får du lov att ta nödvändiga mediciner på morgonen med lite vatten. Vissa mediciner skall man inte ta på morgonen innan operationen eftersom de kan påverka narkosen.

- Vissa blodtrycksmediciner skall du inte ta, t.ex:
 - Enalapril, Ramipril, Lisinopril och liknande (ACE blockerare).
 - Losartan, Valsartan, Candesartan och liknande (A-II blockerare).
 - Amlodipin, Felodipin, Verapamil (Calcium blockerare) i vanliga fall.
- Antidepressiva mediciner skall du inte ta.
- Tabletter för diabetes skall du inte ta.
- Långverkande insulin i injektionsform skall du ta i halverad dos.
- Blodförtunnande och immunosuppressiva mediciner skall du göra uppehåll med enligt nedan. Du behöver inte sluta med Trombyl.

Innan operationen skall du göra uppehåll med följande mediciner (plan):

På operationsdagens morgon skall du ta följande av dina ordinarie mediciner:

Ta 2 g paracetamol med lite vatten ca 1h innan du kommer till kliniken.

Ta med dig alla dina mediciner så att du kan ta dem direkt efteråt om det behövs.

Operationsdagen

Du kommer till kliniken på morgonen samma dag som operationen. Glöm inte ta med dig din legitimation. Efter att du bytt till sjukhuskläder kommer du att få nål i armen som används för att ge mediciner och vätska. Du blir helt sövd under operationen. Det görs 4 små hål på buken, i mitten och på höger sida. Gallblåsan löses från sin plats under levern och gallvägarna undersöks med röntgen. Härefter stängs gallgången samt kärlet till gallblåsan av med klämmor av titan. Klämmorna sitter kvar resten av livet men är helt ofarliga och märks inte av på t.ex. flygplatssensorer.

Det tar ett par timmar att vakna ordentligt av narkosen. Du får mediciner mot smärtor och illamående vid behov. När du är fullt vaken får du äta och dricka. Ibland kan man åka hem på eftermiddagen eller kvällen men det finns också möjlighet att stanna över natten. Du får inte lov att köra bil hem själv.

Efter hemgång

Smärtor

Det kan göra lite ont under de första dagarna och vi rekommenderar att du tar smärtstillande på fasta tider under 2-3 dagar. Smärtorna minskar dag för dag och om ett par dagar kommer det att kännas mycket bättre. Förbered dig genom att köpa receptfritt paracetamol och ibuprofen i förväg.

- Paracetamol 500 mg (Alvedon, Panodil), 2 tabletter var 6:e timme (receptfritt)
- Ibuprofen 400 mg (Iprén, Ibumetin), 1 tablett var 6:e timme (receptfritt)
- Oxycodon 5 mg (Oxynorm), 1 tablett vid behov (du får några stycken med dig)

Operationssåren

Huden sys med tråd som försvinner av sig själv och således behöver inga stygn tas bort. Såren täcks med vattentäta förband som tål försiktig dusch. Låt förbanden sitta orörda i 10 dagar och byt endast om de lossnar eller fylls upp med sårvätska/blod. Kontakta oss eller din vårdcentral om det uppstår tecken på infektion (rodnad, värme, ömhet, illaluktande sårvätska). Under den första säsongen är ärren känsliga för solljus och behöver skyddas med kläder eller starkt solskydd. Om du vill göra det lilla extra för att ärren skall bli så tunna som möjligt kan du tejpa över med kirurgisk tejp (köp på apotek) under de första 3-6 månaderna. Byt tejp ca en gång i veckan.

Fysisk aktivitet

Lätt fysisk aktivitet är tillåten direkt, t.ex. ta en promenad eller bära två matkassar. Om 10-14 dagar får du börja med lättare träning som t.ex. att cykla eller lätt styrketräning. Vänta 4 veckor med hård träning, tunga och ryckiga lyft, kontaktsport och liknande. Avstå från bilkörning tills du är en säker bilförare, dvs. inte längre behöver ta några smärtstillande mediciner.

Sjukskrivning

Du får lov att börja arbeta så fort du vill om du mår bra och tar det lite försiktigt. För nästan alla räcker det en vecka eller mindre, och då behövs inte läkarintyg.

Mat och dryck

Du kan äta som vanligt när du kommer hem. Var dock försiktig i början när det gäller sådant som tidigare orsakat dig gallstensbesvär. Det är inte ovanligt att vara uppspänd och lös i magen under de första veckorna. Vissa patienter upplever dock de fortsätter vara känsliga när de äter fettrik måltid. Alkohol är inte tillåtet så länge du behöver ta Oxynorm.

Kvalitetsregister

Alla operationer registreras i det svenska kvalitetsregistret för gallkirurgi. Du har möjlighet att säga till om du önskar att din operation inte skall registreras.

Kontaktinformation

Vår kontaktsjuksköterska kommer att ringa dig ca 10 dagar innan operationsdagen för att informera dig om detaljer samt svara på eventuella frågor. Du kan även kontakta oss genom att skicka meddelande via kontaktformuläret eller med e-post (se kontaktuppgifter längst ner).